

Justyna Kasperczuk
Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

**PRZEGLĄD PUBLIKACJI WYDANYCH
Z OKAZJI JUBILEUSZU 700-LECIA MIASTA LUBLINA
(WYBÓR)**

**Review of books published on the occasion of the 700th anniversary of the
town of Lublin (selected publications)**

**Обзор публикаций, изданных к 700-летнему юбилею
города Люблина (избранное)**

Jubileusz 700-lecia lokacji Lublina na prawie magdeburskim stał się okazją i inspiracją dla autorów, instytucji i organizacji, a także wydawców. Z tej okazji opracowano i opublikowano wiele książek, broszur, folderów, które opisują dziedzictwo kulturowe, historię, dorobek w różnych dziedzinach życia i współczesność miasta. Pierwsze publikacje ukazały się już w 2015 r. Kolejne w 2016 i 2017. Są wśród nich wydawnictwa zaopatrzone tylko w logo „Lublin 2017 – 700 lat miasta”. Są też wydawane w ramach serii wydawniczych, stworzonych z myślą o obchodach jubileuszu: „Najpiękniejsze Książki na 700-lecie Lublina”, „Biblioteka Siedemsetlecia”. Natomiast lubelscy mistrzowie pióra zrealizowali kilka edycji w ramach zadania publicznego „Literaci lubelscy Lublinowi na 700-lecie Miasta”. W sumie opublikowano kilkadziesiąt dokumentów dotyczących różnych aspektów funkcjonowania miasta.

W obliczu doniosłego jubileuszu, prezentujemy wybrane wydawnictwa powstałe z tej okazji. Warto przekonać się, że Lublin zachwyca także w książce!

Archikatedra lubelska / [zesp. red. Paweł Pencakowski, Dariusz Kopciowski, Marek Szymański ; aut. tekstów Dariusz Kopciowski [i in.] ; przekł. Jarosław Rutkowski]. - Lublin : Wydawnictwo Archidiecezji Lubelskiej „Gaudium”, 2016. - 271, [2] s. : fot. ; 32 cm

Tekst równol. pol., ang.

Bibliogr. s. 267-270

ISBN 978-83-7548-290-4

Wielkoformatowy, przepiękny album, dokumentujący dzieje największej lubelskiej świątyni pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty, nazywanej „perłą baroku Lubelszczyzny”. Uwagę przykuwają szczegółowe fotografie, które w precyzyjny sposób pokazują piękno wnętrza katedry oraz zasoby skarbcza.

Autorzy tekstów omawiają dzieje powstania świątyni, zabytki sztuki, wyposażenie w niej zgromadzone, a także problemy archeologiczne i konserwatorskie związane z rewitalizacją. Książkę zamyka kalendarium wydarzeń związanych z dziejami bazyliki oraz bibliografia. Praca jest interesującym źródłem historycznym dla architektów, historyków i znawców budownictwa kościelnego. Na odwrocie strony tytułowej podano informację: „Zrealizowano dzięki wsparciu Miasta Lublin w ramach obchodów 700-lecia miasta w 2017 r.”.

Karwowski Mariusz. W naukowym tyglu : lubelskie innowacje badawcze. - Lublin : Fundacja Forum Akademickie, 2017. - [2], - 136, [2] s. : il. ; 24 cm

Na s. IV okł.: Lublin 2017 - 700 lat miasta.

ISBN 978-83-947556-0-7

Lublin to mocna infrastruktura akademicka. Lublin nauką stoi. Popularność lubelskich uczelni nie słabnie. Jest to coraz częstszy wybór studentów nie tylko polskich, ale i zagranicznych – takie wnioski nasuwają się po lekturze książki M. Karwowskiego. Opracowanie, na które składają się teksty wielu lubelskich wykładowców akademickich, porusza tematy pochodzące z różnych dziedzin, np. medycyny, przyrody, fizyki czy historii. Problemy badawcze poruszają lubelscy naukowcy z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Uniwersytetu Medycznego, Uniwersytetu Przyrodniczego, Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji, Wyższej Szkoły Nauk Społecznych, Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji, Wyższej Szkoły Społeczno-Przyrodniczej im. Wincentego Pola, Instytutu Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego PAN, Instytutu Medycyny Wsi im. Witolda Chodźki, Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej. Książka jest opatrzona słowem wstępnym prezydenta Lublina – Krzysztofa Żuka oraz licznymi fotografiami.

Kondrasiuk Grzegorz. Lublin 2017, rok z życia miasta - inspiracja dziedzictwem, duma z Lublina, rozwój ku przyszłości / [oprac., red. Grzegorz Kondrasiuk]. - Lublin : Urząd Miasta : Centrum Kultury, 2017. - 251 s. : il. ; 20 cm

Na okł. tyt.: 700 lat Lublina: wielki jubileusz 1317–2017.

ISBN 978-83-62997-93-0. - ISBN 978-83-939799-4-3

Treść ułożono w następujące rozdziały: Wielki Jubileusz Lublina – dla dziedzictwa, wspólnoty, przyszłości; Władysław Łokietek nadaje Lublinowi prawo magdeburskie; 10 powodów do dumy z Lublina; Portret miasta; Postaci historyczne Lublina; Krótka historia Lublina; Lublin pomnikiem historii. Znak dziedzictwa europejskiego; Symbole Lublina; Lublin 700; Miasto nauki; Miasto edukacji; Lublin społeczny; Miasto przedsiębiorczości; Miasto sportu; Miasto dla turysty; Lublin filmowy; Dar dla Lublina. Kolekcja Tadeusza Mysłowskiego; Miasto Kultury; Przeżyjaj historię; 700. urodziny miasta Lublin; Program kulturalny; Harmonogram obchodów; Wydarzenia długofalowe; Święto dzielnic; Stypendia; Wydawnictwa; Artefakty Wielkiego Jubileuszu; 2017 – Włącz się!; Poznaj Lublin – mini przewodnik; Lublin – brama wschodu; Lublin – miasto innowacji i inwestycji; Miasto przyszłości; Gościnnie Lublin.

Książka została opatrzona wieloma fotografiami. Publikacja będzie na pewno cennym źródłem informacji dla badaczy historii wielokulturowego Lublina, turystów i mieszkańców grodu.

Lameński Lechosław. Zatrzymani w kadrze : eseje o współczesnych artystach lubelskich. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Wydział Nauk Humanistycznych. Instytut Historii Sztuki. - Lublin : Wydawnictwo KUL, cop. 2016. - 442 s. : il. ; 21x26 cm

Streszcz. ang. i fr. - Na odwrocie s. tyt.: Lublin 2017 – 700 lat miasta.

ISBN 978-83-8061-253-2

Lechosław Lameński opublikował w formie książki swoje eseje na temat żyjących artystów związanych z Lublinem i Lubelszczyzną. Znaleźli się tu zarówno artyści, którzy z Lubelszczyzną związali całe swoje życie, jak i ci, których z regionem łączy tylko miejsce urodzenia, a także „lublinianie z wyboru”. Omówione osoby to graficy, malarze, rzeźbiarze m.in.: Stanisław Bałdyga, Mariusz Krzewiński, Tomek Kawiak, Zofia Kopel-Szulc, Tadeusz Mysłowski, Artur Popek, Jolanta Słomianowska. Esejów jest dwadzieścia osiem i prawie wszystkie były wcześniej publikowane w kwartalniku literacko-artystycznym „Akcent”. Autor w słowie „Od autora” podkreśla, że publikacja nie wyczerpuje tematu. Pisze: „W końcu lubelskie środowisko artystyczne ciągle czeka na dużą książkę na swój temat, bo przecież jest o kim i o czym pisać”.

Lublin : 700 lat dziejów miasta / red. Grzegorz Figiel, Ryszard Szczygieł, Wiesław Śladkowski ; tł. Wojciech Michalski, Barbara Wieliczko (ang.), Aleksander Baran (ros.)]. - Lublin : Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego, 2017. - 369, [3] s. : il. ; 25 cm

ISBN 978-83-86361-56-4

Książkę otwiera przedmowa Tadeusza Sławeckiego – dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. Publikacja jest pokłosiem wykładów realizowanych w ramach cyklu „700 lat Lublina – Spotkania z historią”. Prelekcje odbywały się od listopada 2015 do kwietnia 2017 r. w lubelskiej księżnicy. W sumie opublikowano 14 wykładów. Opracowanie jest nie tylko znakomitym materiałem promocyjnym lubelskiego grodu, ale także stanowi cenne studium historyczne Lublina. Publikacja została zrealizowana w oparciu o bogatą i skrupulatną bazę źródłową, co może skusić czytelnika do samodzielnej analizy dziejów miasta. Historyczne kompendium na pewno zainteresuje regionalistów, historyków, mieszkańców i każdego komu bliskie jest miasto nad Bystrzycą. Książkę „Zrealizowano dzięki wsparciu Miasta Lublin w ramach obchodów 700-lecia miasta w 2017 roku”.

Zawiera: Przed powstaniem miasta lokacyjnego: stan badań archeologicznych średniowiecznego Lublina: wybrane problemy / Andrzej Rozwałka; Lokacja Lublina na prawie magdeburskim i jego dzieje w XIV i XV wieku / Ryszard Szczygieł; Złoty wiek Lublina / Grażyna Jakimińska; Lublin jurydyk i Trybunału Koronnego / Henryk Gmiterek; W okresie rozbiorów i zaboru austriackiego / Ewa M. Ziótek; W Księstwie Warszawskim i w Królestwie Polskim 1809–1830 / Wiesław Śladkowski; W czasie powstania listopadowego / Dariusz Taźbirek; Miasto między powstaniami i w czasie styczniowej insurekcji / Grzegorz Figiel; Lublin na przełomie XIX i XX stulecia / ks. Edward Walewander; Rola Lublina w dziele odzyskania niepodległości 1914–1918 / Jan Lewandowski; W latach międzywojennych 1918–1939 / Zbigniew Zaporowski; W okresie okupacji niemieckiej 1939–1944 / Janusz Kłapeć; W czasach PRL / Janusz Wrona; Lublin współczesny 1990–2016 / Józef Styk.

Lublin - miasto poetów : antologia / wstęp, wybór, koment. interpretacyjne Bogusław Wróblewski. - Lublin : Wschodnia Fundacja Kultury „Akcent”, 2016. - 247, [1] s. : fot. ; 22 cm. - (Biblioteka Siedemsetlecia)

Zamieszczono biogramy autorów.

ISBN 978-83-944894-1-0

Tom stanowi rozszerzone wydanie antologii, która ukazała się w formie zeszytów, dołączonych do kwartalnika „Akcent” w 2012 i 2013 r. Zdaniem B. Wróblewskiego lubelska poezja obecnie przeżywa okres ożywienia, a jubileusz miasta jest dodatkowym argumentem do wydania antologii. Przegląd, ułożony alfabetycznie, prezentuje twórczość sześćdziesięciu jeden twórców. Uwzględniono poetów mieszkających i tworzących w Lublinie, ale też kilku zamieszkałych poza nim. Zamieszczono wiersze poetów żyjących, ale też kilku zmarłych w minionym dziesięcioleciu. Bowiem antologia w założeniu miała przedstawić tych, którzy „mają swój niewątpliwy udział w literackiej panoramie współczesnego Miasta Poetów”.

Do wierszy dołączono biogramy wraz z fotografiami oraz komentarz, charakteryzujący twórczość autorów.

Michalski Waldemar. Zapisane w kalendarzu : szkice, komentarze, wspomnienia. - Lublin : Związek Literatów Polskich. Oddział, 2016. - 312, [1] s. ; 21 cm

Wydawnictwo zrealizowane w ramach zadania publicznego „Literaci lubelscy Lublinowi na 700-lecie Miasta”. - S. przyt.: Lublin 2017 - 700 lat miasta.

ISBN 978-83-945793-0-2

Wydawnictwo zawiera zbiór trzydziestu jeden esejów. Autor – znany lubelski poeta i eseista, opisuje sylwetki wyjątkowych intelektualistów: działaczy społecznych, dziennikarzy, eseistów, literatów, księży, poetów, prozaików, redaktorów, reporterów. Wspomina zmarłych, m.in. Janusza Michalskiego, Michała Jagiełłę oraz Franciszka Piątkowskiego. Publikację podzielono na trzy części: Było i jest; Znak bez kropki; Lektury nadobowiązkowe i rozmowy niedokończone. Zamieszczono indeks osób oraz bibliografię. Literaturoznawca, historyk i regionalista na pewno znajdzie w książce coś dla siebie.

Michałowski Czesław. Stan wojenny w Lublinie. - Lublin : Wydawnictwo Polihymnia, 2015. - 269, [1] s. : il. ; 21 cm. - (Najpiękniejsze Książki na 700-lecie Lublina)

ISBN 978-83-7847-266-7

Profesor Czesław Michałowski w formie pamiętnika przedstawia codzienność stanu wojennego. Jako naoczny świadek opisuje zdarzenia od 13 XII 1981 do 22 VI 1983 r. Niestety ostatni miesiąc zapisek został odnaleziony w jego mieszkaniu przez Służbę Bezpieczeństwa i skonfiskowany. Pozostałe „szczęśliwie” przetrwały i dziś stanowią interesujące źródło poznawcze dokumentujące trudne czasy.

Okładka została opatrzona fotografią autora przed pomnikiem Jana Pawła II i Prymasa Tysiąclecia w dniu odsłonięcia – 30 V 1983 r. na dziedzińcu KUL w Lublinie.

Tematyka książki na pewno zainteresuje regionalistów, historyków oraz bezpośrednich uczestników tamtych wydarzeń. Będzie także cennym źródłem historycznym, jak i przestrogą dla młodego pokolenia.

Przesmycki Stefan. Ja, obywatel Lublina. - Lublin : Polihymnia, 2016. - 370 s. : faks., fot., portr., mapy ; 21 cm. - (Najpiękniejsze Książki na 700-lecie Lublina) ISBN 978-83-7847-379-4

Publikacja obejmuje wspomnienia o Lublinie, uzupełnione życiowymi losami autora. Stefan Przesmycki – inżynier budownictwa lądowego, dokumentuje historię lubelskiego grodu w czterech epokach, z pozycji bezpośredniego uczestnika lub naocznego świadka wydarzeń. Możemy zapoznać się więc z okresem Drugiej Rzeczypospolitej, latami okupacji niemieckiej, z czasami PRL-u oraz ze współczesnością. Twórca wspomina m.in.: bohatera powstania styczniowego – Antoniego Szyndela, aresztowania legionistów w dzielnicy Dziesiąta oraz jej historię, obóz na Majdanku, naloty Luftwaffe na Lublin czy Władysława Muszkowskiego.

Władysław Panas. Magiczne miasto : szkice i fragmenty lubelskie / [red. Marta Panas-Goworska ; współpr. red.: Teresa Markowska, Marcin Fedorowicz]. - Lublin : Ośrodek Brama Grodzka, 2017. - 201, [3] s. : il., faks., fot. ; 23 cm ISBN 978-83-65444-15-8

„Ja mam specjalną sprawę z Lublinem i to, co chcę o tym mieście powiedzieć (przede wszystkim sobie chyba), to powstaje w książce, którą piszę. I mam nadzieję, że się skończy w jakimś momencie moja droga. Ta specjalna sprawa polega na tym, że jest to droga kogoś, kto tu nie znalazł się ani z wyboru, ani z przypadku, a z przymusu, na zesłaniu, na takiej Syberii. Jest to droga od nienawiści do czegoś, co jest podobne do miłości” – pisał Władysław Panas.

Autor po latach spędzonych w Lublinie, postanowił napisać książkę w formie przewodnika. Słowami i obrazami fotograficznymi chciał pokazać urok wielokulturowego miasta. Postanowił przedstawić taki jego wymiar, jakiego „nikt dotąd nie widział”, ponadto celem była promocja „turystyki metafizycznej”. Publikacja ukazała się w 70. rocznicę urodzin Władysława Panasa, który był profesorem zwyczajnym na KUL-u, teoretykiem i historykiem literatury, wybitnym badaczem twórczości Brunona Schulza, Józefa Czechowicza, tradycji żydowskiej w polskiej literaturze i kulturze. Dokumentacyjną rolę odgrywają liczne fotografie, fragmenty obrazów czy cytaty z wierszy lubelskiego poety.

Ze względu na tematykę publikacja skierowana jest do regionalistów, historyków, ale będzie również cenną lekcją historii dla młodzieży, turystów oraz mieszkańców Lublina.

Złotnictwo lubelskie ze zbiorów muzealnych i kolekcji prywatnych : katalog wystawy / red. Barbara Czajkowska. - Lublin : Muzeum Lubelskie, 2017. - 191, [1] s. : il. ; 33 cm

Na odwrocie s. tyt.: Lublin 2017 - 700 lat miasta.

ISBN 978-83-61073-34-5

Muzeum Lubelskie pierwszy raz w swojej historii prezentuje wystawę dotyczącą sztuki złotniczej. Wielkoformatowy katalog wystawy jest znakomitą okazją do pokazania cennego dorobku lubelskiego złotnictwa.

Album podzielono na dwie części ułożone chronologicznie. W pierwszej możemy zapoznać się z zabytkami od XVI do XVIII w. druga zaś prezentuje złotnictwo wieku XIX i XX wraz z notami biograficznymi złotników. Szczególną ciekawostką jest wybrany spis srebrnych wotów: Wota do Krzyża Trybunalskiego oraz

Wota do obrazu Świętego Antoniego w Bramie Krakowskiej. Dołączony aneks to fragment „Inwentarza kościoła farnego ostrowskiego od dnia 4 czerwca 1715 roku”, który to odnosi się do srebrnej sukienki – dzieła lubelskiego złotnika Marcina Grudzewskiego.

Walory opracowania podnosi bogaty materiał ilustracyjny. Zamieszczono 201 fotografii eksponatów zgromadzonych na wystawie. Książka starannie opracowana, w interesującej szacie graficznej, będzie stanowić wartościowe źródło historyczne sztuki złotniczej Lubelszczyzny.